

Hastaların Erkek Hemşireler Hakkındaki Görüşleri

Papatya KARAKURT* Arzu YILDIRIM* Rabia HACIHASANOĞLU AŞILAR**

Öz

Amaç: Bu araştırma, hastanede yatmakta olan hastaların erkek hemşireler hakkındaki görüşlerini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. **Gereç ve Yöntem:** Tanımlayıcı olarak yapılan bu araştırmanın evrenini, Erzincan Devlet Hastanesi A Blokta yatmakta olan hastalar, örneklemini ise araştırmaya katılmaya gönüllü, iletişim kurulabilen, 18 yaş ve üzerindeki bireyler oluşturmuştur (n=189). Veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan soru formu kullanılarak hastalar ile yüz yüze görüşülerek toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde yüzdelik, ortalama ve ki-kare testi kullanılmıştır. **Bulgular:** Araştırma kapsamına alınan hastaların yaş ortalaması 54.35±19.16 olup, %51.9'unun kadın, %50.8'inin okuruazar-ilkokul mezunu ve %49.7'sinin ev hanımı olduğu saptanmıştır. Hastaların %69.3'ünün erkeklerin hemşirelik yapabileceğini bilmediğini, %46.6'sının cinsiyet ayrımının olmaması gerektiği için, %54'ünün ise erkek hastalara erkek hemşirelerin, kadın hastalara bayan hemşirelerin bakım vermesi gerektiği için bu mesleğe erkeklerin alınması gerektiğini düşündüklerini belirtmişlerdir. Hastaların %61.4'ünün hemşirelik mesleğine erkeklerin alınmasının dezavantaj olmayacağını, %37.6'sının mesleki zorlukların hafifleyeceğini, %36.6'sının hasta bakım kalitesinin artacağını düşündüklerini ifade etmişlerdir. Hastaların %38.6'sı erkek hemşirelerin tüm kliniklerde, %33.3'ü acil-yoğun bakım-ameliyathanede çalışmalarının daha uygun olacağını, %62,4'ünün erkek hemşirelerin kadın-doğum kliniği ve %20.1'ide kadın cerrahi kliniğinde çalışmalarının uygun olmayacağını ifade etmişlerdir. Hastanede yatan hastaların yaşına, cinsiyetine, çalışma ve medeni durumlarına göre erkeklerin hemşirelik yapabilme durumu arasındaki farkın anlamsız olduğu belirlenmiştir. Hastaların eğitim durumu ile erkeklerin hemşirelik yapabilme durumu arasında anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır. **Sonuç:** Hastaların hemşirelik mesleğinde erkek hemşirelerin de olması gerektiğini belirttikleri ve mesleki zorlukların kalkması ile hasta bakım kalitesinin artacağını, mesleğe erkeklerin alınmasının dezavantaj olmayacağını ifade ettikleri saptanmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda hemşirelik mesleği ve cinsiyetle ilgili çalışmaların yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Hasta,erkek hemşire, hemşirelik

Views of Patients About Male Nurses

Abstract

Objective: The current study was done in order to assess views of patients who stayed at hospitals about male nurses. **Material and Method:** The population of this descriptive study was composed of patients who stayed at B Block of Erzincan State Hospital. The sample of the study was consisted of those who volunteered to participate in the study, were able to communicate and aged over 18 years (n=189). The data were collected using a questionnaire designed by the researchers through a face to face interview method. For the data collection; percentages, means and chi-square test were used. **Findings:** It was seen that mean age of the participants was 54.35±19.16 years, 51.9% of them were female, 50.8% of them were literate or had primary school degree and 49.7% of them were housewives. According to patients' answers; 69.3% of them did not know that males could work as a nurse. Patients thought that males should be recruited as nurses because 46.6% of them believed that there should not be any sex discrimination, 54% of them believed that male patients should be cared by male nurses while female patients should be cared by female nurses. According to patients; recruiting males for nursing profession would not create a disadvantage (61.4%), would diminish professional difficulties (36.6%), would increase patient care quality (36.6%). Patients told that male nurses could work at all clinics, (38.6%), it would be more appropriate for male nurses to work at emergency-intensive care units and surgery rooms (33.3%) but male nurses could not work at clinic of obstetrics and gynecology (62.4%) and at surgery clinics for female diseases (20.1%). It was identified that the difference between status of males' working as nurse and patients' age, sex, status of work and marital status was insignificant while there was a significant difference between status of males' working as nurse and patients' educational status. **Conclusion:** It was found that patients stated that there should be male nurses too in nursing profession, patient care quality would increase with professional barriers being eliminated and recruiting males in nursing profession would be no disadvantage at all. In the light of these results; it would be recommended that studies on nursing profession and sex would be conducted.

Keywords: Patient, male nurse, nursing

*Doç.Dr. Erzincan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

pkarakurt@erzincan.edu.tr, ayildirim@erzincan.edu.tr

**Pof. Dr. Erzincan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi rhacihasanoglu@erzincan.edu.tr

Giriş

Hemşirelik, tüm dünyada kadınların baskın olduğu mesleklerden biri olmuş ve insanoğlunun var oluşu ile başlayan hemşirelik, kadının şefkatli, şifa verici rolü ve doğasında bulunan fedakarlık ile özdeşleşmiştir. Bakım ve hemşirelik, yüzyıllar boyunca kadın ile birlikte tanımlanmış ve kadınlara özgü bir meslek olarak kalmıştır (Turan, Öztürk, Kaya & Atabek Aştı, 2011; Kaya, Turan & Öztürk, 2011). Oysa ki hemşirelik; bireyin, ailenin ve toplumun sağlığını koruma ve geliştirmeye yardım eden ve hastalık halinde iyileştirme, rehabilite etme ve yaşam kalitesini her durumda yükseltmeyi hedefleyen bir meslek olup, cinsiyet ayrımcılığı olmaksızın her iki cins tarafından da uygulanabilecek bir meslektir (Turan vd., 2011; Terzioğlu & Taşkın, 2008).

Sağlık çalışanları içinde en büyük grubu oluşturan ve hasta ile uzun süreli ilişkiye sahip olan hemşireler, gizli güce sahiptirler. Bu gücü kadın erkek hemşire fark etmeksizin hastalara bakımda kullanırlar, çünkü hemşireliğin temel ilgi alanı insanlardır. Birey, ailesi ve çevresi ile, başka bir ifade ile toplumla bir bütündür. Mesleki pozisyonları gereği, hastaların/hizmet verdikleri bireylerin gereksinimlerini bilen hemşireler, bu bilgilerini hastanede ve toplumda bireylerin gereksinimlerinin karşılanması için yalnızca bireyin değil aynı zamanda toplumun sağlığını geliştirme, koruma ve iyileştirme işlevlerini yerine getiren, dinamik bir süreçtir (Ay, 2007; Karaöz, 2004). Hemşireliğin soyolojik özelliklerinin en başında cinsiyet faktörü gelir (Ulusoy & Görgülü, 2001). Bu süreci gerçekleştirirken meslekte cinsiyet ayrımı yapılmadan kadın erkek hemşire farketmeksizin topluma hizmeti sürdürmesi gerekir.

Ülkemizde lisans düzeyinde hemşirelik eğitimi veren okullara erkek öğrenciler 2007 yılında 5634 sayılı "Hemşirelik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"da yapılan değişiklik sonucu alınmaya başlanmıştır (Türk Hemşireler Derneği, 2009). Günümüzde hemşirelik mesleğinde erkek üyelerin sayısı giderek artış göstermektedir. Ülkemizde hemşirelik öğrencileriyle yapılan çeşitli çalışmalarda da öğrencilerin yarısından fazlasının mesleğe erkek hemşirelerin alınması gerektiğini ve erkek hemşirelere olumlu baktıkları belirlenmiştir (Sarıtaş, Karadağ & Ayar, 2007; Kocaer, Öztop, Usta, Gökçek, Bahçecik, Öztürk & Paslı, 2004; Arıkan, Karaman & Yağcı, 2000; Eksen, Birgili, Tümer, Bozyer, Gezer & Karaefe, 1999).

Türkiye'deki erkek hemşire imgesinin genelde olumlu yönde olduğu saptanmıştır (Kaya vd., 2011). Ayrıca sağlıklı/hasta bireylerle, üniversite öğrencileri ve farklı meslek gruplarıyla yapılan çeşitli çalışmalarda da hemşirelik mesleğine erkek bireylerin alınmasına yönelik farklı sonuçlar elde edilmiştir. Bu çalışmalarda katılımcıların çoğu erkeklerin de hemşirelik yapabileceğini bildiğini, hemşireliği daha çok kadın mesleği olarak görmekle birlikte, erkek hemşirelere bakış açılarının olumlu olduğu, ayrıca erkek hemşirelerin daha çok erkek hastaların çoğunlukta olduğu kliniklerde çalışmaları gerektiği belirtilmiştir (Kaya vd., 2011; İkinci, Dikici, Derya, Andsoy, Dinç & Şahin, 2014; Ünsal, Akalın & Yılmaz, 2010; Bayık Temel & Karabulut, 2009; Yılmaz & Karadağ, 2009; Tezel, Akpınar, Yurttas & Çelebioğlu, 2008; Taşcı, 2007).

Ülkemizde sağlık alanındaki gereksinimler günden güne artış göstermektedir. Bu durumda hemşirelik mesleğinde erkek hemşirelerin de günden güne arttığının bir göstergesidir. Bu bilgiler ışığında araştırma, hastanede yatmakta olan hastaların erkek hemşireler hakkındaki görüşlerini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem

Tanımlayıcı olarak yapılan bu araştırmanın evrenini, 2 Haziran-18 Temmuz 2008 tarihleri arasında Erzincan Devlet Hastanesi A Blokta yatmakta olan hastalar, örneklemini ise araştırmaya katılmaya gönüllü, iletişim kurulabilen, 18 yaş ve üzerindeki bireyler oluşturmuştur (n=189). Araştırmanın uygulanması öncesinde, çalışmanın yürütüleceği hastaneden izin alınmıştır. Veriler araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda hazırlanan soru formu kullanılarak hastalar ile yüz yüze görüşülerek toplanmıştır (Kocaer vd., 2004; Arıkan vd., 2000; Eksen vd., 1999; Özbaşaran, Taşpınar & Çakmakçı, 2002; Fadiloğlu, Işık, Özbayır & Özsoy, 1992; Karadakovan, 1997). Soru formunda hastaların tanıtıcı özellikleri arasında yaş, cinsiyet, medeni, öğrenim, çalışma, gelir durumu ve yaşadığı yere yönelik 7 soru yer almaktadır. Hastaların hastanede erkeklerin hemşirelik yapmaya yönelik bilgi durumları, mesleğe erkeklerin alınmasının avantajları ve dezavantajlarına yönelik ise 7 soru bulunmaktadır. Verilerin değerlendirilmesinde sayı, yüzde, ortalama ve ki-kare testi kullanılmıştır.

Bulgular

Araştırma kapsamına alınan hastaların yaş ortalaması 54.35±19.16 olup, %51.9'unun kadın, %80.4'ünün evli, %50.8'inin okuryazar-ilkokul mezunu olduğu, %64.6'sının çalışmadığı, %49.7'sinin gelirinin giderine eşit ve %49.7'sinin şehir merkezinde yaşadığı saptanmıştır (Tablo 1).

Tablo 1 Hastaların Tanıtıcı Özelliklerinin Dağılımı (n=189)

Tanıtıcı Özellikler	S	%
Yaş	18	9.5
18-25	19	10.1
26-33	13	6.9

34-41	28	14.8
42-49	21	11.1
50-57		
58 ve ↑	90	47.6
Cinsiyet		
Kadın	98	51.9
Erkek	91	48.1
Medeni Durum		
Evli	152	80.4
Bekar	14	7.4
Boşanmış/Dul	23	12.2
Eğitim Durumu		
Okur-yazar değil	56	29.6
Okur-yazar-ilkokul	96	50.8
Ortaokul	12	6.3
Lise	16	8.5
Üniversite	9	4.8
Çalışma Durumu		
Çalışıyor	67	35.4
Çalışmıyor	122	64.6
Gelir Durumu		
Gelir giderden az	79	41.8
Gelir gidere eşit	94	49.7
Gelir giderden fazla	16	8.5
Yaşadığı Yer		
İl	94	49.7
İlçe	26	13.8
Kasaba/Köy	69	36.5
Yaş (Ort. ±SS=)	54.35±19.16 (Min:18-Max:91)	

Tablo 2 incelendiğinde hastaların %69.3'ünün erkeklerin hemşirelik yapabileceğini bilmediğini ifade etmişlerdir. Hastaların %16.9'unun hemşirelik mesleğine erkeklerin alındığını medyadan öğrendikleri, %46.6'sının cinsiyet ayrımının olmaması gerektiği için, %54'ünün ise erkek hastalara erkek hemşirelerin, kadın hastalara bayan hemşirelerin bakım vermesi gerektiği için bu mesleğe erkeklerin alınması gerektiğini düşündüklerini belirtmişlerdir. Araştırma kapsamına alınan hastaların %61.4'ünün hemşirelik mesleğine erkeklerin alınmasının dezavantaj olmayacağını, %37.6'sının mesleki zorlukların hafifleyeceğini, %36.5'inin hasta bakım kalitesinin artacağını düşündüklerini ifade etmişlerdir. Hastaların %38.6'sı erkek hemşirelerin tüm kliniklerde, %33.3'ü acil-yoğun bakım-ameliyathanede ve %32.8'ide erkek cerrahi kliniğinde çalışmalarının daha uygun olacağını belirtmişlerdir. Ayrıca hastaların %62.4'ünün erkek hemşirelerin kadın-doğum kliniği ve %20.1'ide kadın cerrahi kliniğinde çalışmalarının uygun olmayacağını ifade etmişlerdir.

Tablo 2 Hastaların Erkek Hemşireler Hakkındaki Düşüncelerinin Dağılımı (n=189)

Özellikler	S	%
Erkeklerin hemşirelik yapıp yapmadığını bilme durumu		
Evet	58	30.7
Hayır	131	69.3
Erkek hemşirelerin var olduğunu bilenlerin bunu nereden öğrendiği*		
Medya (TV, radyo, gazete, internet)	32	16.9
Çevredeki tanıdık erkek hemşireler	19	10.1
Hastanede çalışan erkek hemşireler	18	9.4
Mesleğe erkeklerin alınma nedenleri *		
Herkes eşittir	88	46.6
Erkek hastalara erkekler, kadın hastalara kadınlar bakar	102	54.0
Bilmiyor	9	4.8
Mesleğe erkek hemşirelerin getirecekleri avantajlar*		
Hastalarla iletişim daha iyi olur	62	32.8
Mesleki zorluklar hafifler	71	37.6

Hasta bakım kalitesi artar	69	36.5
Bilmiyorum	59	31.2
Mesleğe erkek hemşirelerin getirecekleri dezavantajlar*		
Dezavantaj olmaz	116	61.4
Kadın hemşirelerin ilerlemesini engeller	15	7.9
Hastaya bakım vermezler	11	5.8
Bilmiyorum	51	27.0
Erkek hemşireler sizce hangi klinikte çalışmalı*		
Erkek cerrahi	62	32.8
Psikiyatri	29	15.3
Üroloji	48	25.4
Dahiliye+Nöroloji	24	12.7
Acı+Yoğun bakım+Ameliyathane	63	33.3
Tüm klinikler	73	38.6
Bilmiyorum	19	10.1
Erkek hemşireler sizce hangi klinikte çalışamaz*		
Kadın doğum	118	62.4
Kadın cerrahi	38	20.1
Çocuk	7	3.7
Bilmiyorum	70	37.1

*Birden fazla cevap verilmiştir.

Hastanede yatan hastaların yaşına, cinsiyetine, çalışma ve medeni durumlarına göre erkeklerin hemşirelik yapabilme durumu arasındaki farkın anlamsız olduğu belirlenmiştir. Hastaların eğitim durumu ile erkeklerin hemşirelik yapabilme durumu arasında anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır (Tablo 3).

Tablo 3 Hastaların Bazı Tanıtıcı Özelliklerine Göre Erkeklerin Hemşirelik Yapabileceğine İlişkin Düşünceleri (n=189)

Tanıtıcı özellikler	Erkeklerin Hemşirelik Yapabilme Durumu				X ² , p
	Evet		Hayır		
	Sayı	%*	Sayı	%*	
Yaş					X ² =7.151 p=.210
18-25	6	3.2	12	6.4	
26-33	5	2.7	14	7.4	
34-41	7	3.7	6	3.2	
42-49	12	6.4	16	8.4	
50-57	6	3.2	15	7.9	
58 ve↑	22	11.5	68	36.0	
Eğitim Durumu					X ² =25.587 p=0.000
Okur-yazar değil	6	3.2	50	26.5	
Okur-yazar-ilkokul	31	16.4	65	34.3	
Ortaokul	5	2.7	7	3.7	
Lise	9	4.7	7	3.7	
Üniversite	7	3.7	2	1.1	
Cinsiyet					X ² =.115 p=.735
Kadın	29	15.3	69	36.6	
Erkek	29	15.4	62	32.7	
Çalışma Durumu					X ² =.021 p=.885
Çalışıyor	21	11.1	46	24.3	
Çalışmıyor	37	19.6	85	45.0	
Medeni durum					X ² =1.845 p=.398
Evli	47	24.8	105	55.6	
Bekar	6	3.2	8	4.2	
Dul/Boşanmış	5	2.7	18	9.5	

*sütun yüzdesi alınmıştır

Tartışma

Hemşirelik mesleğinde günümüzde erkeklerin sayısı giderek artış göstermektedir. Bu durum mesleğin nicelik açısından heterojenlik kazanmasını sağlamaktadır. Sağlık alanında hastalar artık erkek hemşirelerden de bakım almakta ve onları bu mesleğin bir üyesi olarak kabul etmektedirler.

Araştırma kapsamına alınan hastaların %30.7'sinin erkeklerinde hemşirelik yaptıklarını bildikleri saptanmıştır. Kaya ve diğerleri'nin (2011) yaptıkları bir çalışmada bireylerin %71.4'ünün Türkiye'de erkeklerin de hemşirelik yapabileceğini bildiği ve Türkiye'deki erkek hemşire imgesinin genelde olumlu yönde olduğu saptanmıştır. Farklı meslek gruplarıyla yapılan bir çalışmada bireylerin %85.8'i erkeklerin hemşirelik yapabileceğini, %78.3'ü erkeklerin de hemşire olması gerektiğini belirtmişlerdir (Ünsal vd.,2010). Mühendislik Fakültesinde öğrenim gören erkek öğrencilerle yapılan bir çalışmada öğrencilerin %44.7'si hemşireliği kadınlara özgü bir meslek olarak değerlendirdikleri, %13.3'ü erkeklerin hemşirelik mesleğini seçmelerini komik bulduklarını, öğrencilerin büyük çoğunluğunun hemşireliği kadınlara özgü bir meslek olduğunu düşünmekle birlikte erkek hemşirelere bakış açılarının olumlu olduğu belirlenmiştir (Ekinci vd., 2014). Bu çalışmaların yanı sıra yurtiçi ve yurt dışında yapılan birçok çalışmada da bireylerin erkeklerin de hemşirelik yapabileceğine yönelik düşüncelerinin olumlu olduğu belirlenmiştir (Sarıttaş vd.,2007;Kocaer vd.,2004;Arıkan vd., 2000; Özbaşaran vd.,2002; Meadus & Twomey, 2007; Kleinman, 2004; Mackintosh, 1997). Yapılan çalışmalarda da görüldüğü gibi bireylerin erkeklerin hemşirelik yapıp yapmama durumunu yönelik düşünceleri değişkenlik göstermesine rağmen toplumda erkek hemşireye yönelik tutumun olumlu olduğu düşünülmektedir.

Bilim ve teknolojinin gelişmesiyle insanlar istedikleri bilgilere daha kısa sürede ulaşmakta ve bazı konularda farkındalıkları artmaktadır. Sağlık alanındaki gelişmelerde bilim ve teknolojiye paralel olarak geliştiği için, bireylerin sağlıkla ilgili haberlere ulaşmaları medya aracılığıyla en kısa zamanda gerçekleşmektedir. Bu araştırmada da hastaların erkek hemşirelerin varlığını en çok medyadan (%16.9) duydukları saptanmıştır. Bu araştırma bulgusuna benzer olarak Ünsal ve diğerleri'nin (2010) yaptıkları çalışmada da bireylerin erkek hemşirelerin varlığını en çok medyadan duydukları belirlenmiştir.

Araştırma kapsamına alınan hastalar hemşirelik mesleğine erkeklerin alınma nedenlerinden birinci sırada erkek hastalara erkekler, kadın hastalara kadınlar bakmalı (%54.0) şeklinde cevap vermişlerdir. Bu araştırma bulgusuna benzer olarak yapılan bir çalışmada da bireylerin %42.0'si erkeklerin hemşirelik mesleğine alınma nedeni olarak herkes eşittir, %48.4'ü ise erkeklere erkek, kadınlara bayan hemşire bakmalı ifadelerini kullandıkları belirlenmiştir (Eksen vd.,1999). Kocaer ve diğerleri'nin (2004) akademisyenlerle yaptıkları çalışmada ise %89.0'u hemşireliğe erkek üyelerin alınması hemşirelik mesleğinin statüsünü artırır, %86.0'sı hemşireliğe karşı önyargılar azalır şeklinde ifade etmişlerdir. Taşcı'nın (2007) yaptığı çalışmada da kadın doğum servislerinde yatmakta olan hastaların erkek hemşirelerden bakım almaktan rahatsızlık duyacakları, hemşireliği kadın mesleği olarak gördükleri ve erkek hemşirelerin kadın doğum servisleri dışında erkek hastaların çok olduğu servislerde görev almalarının daha iyi olacağını düşündükleri saptanmıştır.

Mesleğe erkek hemşirelerin getirecekleri avantajlar nelerdir sorusuna hastaların %37.6'sı “mesleki zorluklar hafifler”, %36.5'inin “hasta bakım kalitesi artar” ve %32.8'inin de “hastalarla iletişim daha iyi olur” şeklinde ifade ettikleri belirlenmiştir. Erkek hemşire öğrencilerle yapılan bir çalışmada öğrencilerin %15.4'ünün hemşirelik mesleği üzerindeki olumsuz ön yargıların ortadan kalkabileceğini ifade etmişlerdir (Yılmaz & Karadağ, 2009). Bir sağlık yüksek okulunun öğretim elemanları ve öğrencileriyle yapılan bir çalışmada öğretim elemanlarının tümü öğrencilerin ise %96.9'unun hemşireliğe erkek üye alınmasını istediklerini bildirmişlerdir. Hemşirelik mesleğine erkek üye alınmasının avantajlarına bakıldığında; öğretim elemanlarının %96'sının, öğrencilerin %91.3'ünün hastalarla iyi iletişim kuramayacaklarını, %84'ünün, öğrencilerin %73.6'nın bakımın kalitesinin artmayacağını, öğretim elemanlarının %89'unun, öğrencilerin %51.7'sinin toplumsal statüsünün artacağına inandıkları belirtilmiştir (Kocaer vd.,2004).

Mesleğe erkek hemşirelerin getirecekleri dezavantajlar nelerdir sorusuna hastaların %61.4'ünün “dezavantaj olmaz”, %27.0'inin “bilmiyorum” şeklinde cevap verdikleri belirlenmiştir. Bu araştırma bulgusuna benzer olarak yapılan bir çalışmada da mesleğe erkek üye alınmasının dezavantajlarının ne olacağı sorusuna öğretim elemanlarının %65.9'unun, öğrencilerin ise %72.4'ünün dezavantaj olmayacağını, hemşirelik bakımını uygulamada ve iletişim güçlüğü yaşamada dezavantaj olmayacağını ifade ettikleri belirlenmiştir (Kocaer vd.,2004).

Erkek hemşireler sizce hangi klinikte çalışmalı sorusuna hastaların %38.6'sının tüm kliniklerde çalışabilir, %33.3'ünün Acı+Yoğun bakım+Ameliyathanede ve %32.8'ininde erkek cerrahi kliniğinde çalışabilir şeklinde cevap verdikleri belirlenmiştir. Arıkan ve diğerleri'nin (2000) hemşirelik yüksek okulu öğrencileriyle yaptığı çalışmada da %44.4'nün erkek hemşirelerin tüm kliniklerde, %18'inin erkek cerrahi servislerinde çalışabileceklerini ifade etmişlerdir.

Erkek hemşireler sizce hangi klinikte çalışamaz sorusuna hastaların %62.4'ünün kadın doğum kliniğinde çalışamaz ifadesini kullandıkları belirlenmiştir. Taşcı'nın (2007) yaptığı çalışmada kadın doğum servislerinde yatmakta olan hastaların erkek hemşirelerden bakım almaktan rahatsızlık duyacakları, hemşireliği kadın mesleği olarak gördükleri ve erkek hemşirelerin kadın doğum servisleri dışında erkek hastaların çok olduğu servislerde görev almalarının daha iyi olacağını düşündükleri saptanmıştır. Yapılan başka bir çalışmada

da öğrencilerin %46.8'inin erkek hemşirelerin kadın doğum servisinde çalışamayacaklarını ifade ettikleri belirlenmiştir (Arıkan vd., 2000).

Hastaların yaş grubuna göre erkeklerin hemşirelik yapabilme durumu arasındaki farkın anlamsız olduğu belirlenmiştir. Hastalarla yapılan bir çalışmada ise hastaların yaş grubuna göre erkek hemşireler hakkındaki düşünceleri arasındaki farkın anlamlı olduğu belirlenmiştir (Taşçı, 2007).

Araştırma kapsamına alınan hastaların eğitim durumuna göre erkeklerin hemşirelik yapabilme durumu arasındaki farkın anlamlı olduğu belirlenmiştir. Bu araştırma bulgusuna benzer şekilde Akgün Kostak, Akçakoca & Sıcak'ın (2015) yaptıkları çalışmada da hastanede yatan çocukların ebeveynlerinin eğitim durumu ile erkeklerin hemşirelik yapabilme durumu arasındaki farkın anlamlı olduğu belirlenmiştir. Ayrıca Taşçı'nın (2007) yaptığı çalışmada da eğitim durumu ile hastaların erkek hemşirelere yönelik düşünceleri arasındaki farkın anlamlı olduğu saptanmıştır.

Hastaların cinsiyeti ile erkeklerin hemşirelik yapabilme durumu arasındaki farkın anlamsız olduğu belirlenmiştir. Yapılan bir çalışmada ise hastanede yatan çocukların ebeveynlerinin cinsiyeti ile erkeklerin hemşirelik yapabilme durumu arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (Akgün Kostak vd., 2015). Hastanede yatan 5-18 yaş gurubu çocuklarla yapılan bir çalışmada ise çocukların %42.7'si erkeklerin hemşire olabileceğini, kız çocukların %29.8'inin, erkek çocukların ise %74.7'sinin erkek hemşire tarafından bakım almak istediklerini belirtmişlerdir (Esenay, İşler & Başbakkal, 2005). Araştırma kapsamına alınan kadın ve erkek hasta sayılarının birbirine yakın olmasının bu sonuç üzerinde etkili olduğu düşünülmektedir.

Hastanede yatan hastaların çalışma durumu ile erkeklerin hemşirelik yapabilme durumu arasındaki farkın anlamsız olduğu belirlenmiştir. Ünsal ve diğerleri'nin (2010) yaptıkları çalışmada ise bireylerin meslekleri ile erkeklerin hemşirelik yapabilme durumu arasındaki farkın anlamlı olduğu belirlenmiştir.

Hastaların medeni durumu ile erkeklerin hemşirelik yapabilme durumu arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamsız olduğu belirlenmiştir. Yapılan bir çalışmada da hastaların çoğu erkek hastadan bakım alırken, utanma-sıkılma ve iletişim kurmada güçlük yaşanabileceğini belirtmişlerdir (Tezel vd., 2008). Hastalar medeni durumlarından dolayı erkek hastalardan bakım alırken iletişim kurma sorunu yaşayabilirler.

Sonuç ve Öneriler

Araştırma kapsamına alınan hastaların %30.7'sinin erkeklerinde hemşirelik yaptıklarını bildikleri ve bunu en çok medyadan öğrendikleri, mesleğe erkeklerin alınmasının dezavantaj olmayacağı, aksine mesleki zorlukların hafifleyeceği, hasta bakım kalitesinin artacağı belirlenmiştir. Hastaların eğitim durumunun erkeklerin hemşirelik yapma durumunu etkilediği saptanmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda hemşirelik mesleği ve cinsiyetle ilgili çalışmaların yapılması önerilebilir.

Kaynaklar

- Akgün Kostak, M, Akçakoca, S. & Sıcak, G. (2015). Çocuğu pediatri servislerinde tedavi gören ebeveynlerin erkek hemşireler hakkındaki düşünceleri. *Cumhuriyet Hemşirelik Dergisi*, 4(1):18-26.
- Arıkan, D, Karaman, Z. & Yağcı, G. (2000). Hemşirelik yüksekokulu öğrencilerinin eğitimde ve mesleki alanda erkek hemşire adaylarına bakış açısı. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 3(1):36-43.
- Ay, FA. (2007). Mesleki Temel Kavramlar. Ay FA (Ed.) *Temel Hemşirelik Kavramlar, İlkeler, Uygulamalar*. İstanbul Medikal Yayıncılık, İstanbul, ss:33-58.
- Bayık Temel, A. & Karabulut, G. (2009). Erkek hemşirelik öğrencilerinin hemşirelik mesleğine bakışı. *12. Ulusal Hemşirelik Kongresi Kongre Kitabı*, Sivas. Alter Yayıncılık Reklamcılık Ltd. Şti. Ankara. ss:130.
- Ekinci, M, Dikici, İC, Derya, M, Andsoy, II, Dinç, S. & Şahin, AO. (2014). Mühendislik bölümünde öğrenim gören erkek öğrencilerin erkek hemşirelere karşı bakış açıları. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(1):632-645.
- Eksen, M, Birgili, F, Tümer, A, Bozyer, İ, Gezer, N. & Karaefe, M. (1999). Hemşire, öğrenci hemşire, doktor ve vatandaşların hemşirelik üzerindeki görüşleri. *IV. Ulusal Hemşirelik Eğitimi Semp. Kitabı*. Çevik Mat., İstanbul. ss:375-379.
- Esenay, FI, İşler, A. & Başbakkal, Z. (2005). Hastanede yatan çocukların erkek hemşire ile ilgili görüşleri. *3.Uluslararası-10. Ulusal Hemşirelik Kongresi Özet Kitabı*, İzmir.
- Fadiloğlu, Ç, Işık, A, Özbayır, T, Özsoy, SA, Saruhan, A.& Sarıkaya, A. (1992). Hastaların hemşireleri değerlendirmesi. *II. Ulusal Hemşirelik Kong. Kitabı*. Ege Üniv. Basımevi, İzmir. ss:659-671.
- Karadakovan, A. (1997). Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu öğrencilerinin mesleğin statüsü ve hemşireliğe erkek öğrenci alınmasına ilişkin görüşleri. *III. Ulusal Hemşirelik Eğitimi Semp.*, İstanbul. 376-383.
- Karaöz, S. (2004). Hemşirelerin politik gücü. *C.Ü. Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi*, 8(1):30-36.
- Kaya, N, Turan, N. & Öztürk, A. (2011). Türkiye'de erkek hemşire imgesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1):16-30.
- Kleinman, CS. (2004). Understanding and capitalizing on men's advantages in nursing. *J Nurs Adm.*, 34:78-82.
- Kocaer, Ü, Öztop, T, Usta, N, Gökçek, D, Bahçecik, N, Öztürk, H. & Paslı, E. (2004). Hemşirelik mesleğinde erkek üyelerin yeri. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 7(2):23-29.
- Mackintosh, C. (1997). A historical study of men in nursing. *J Adv Nurs*, 26:232-236.
- Meadus, RJ. & Twomey, JC. Men in nursing: making the right choice. *Can Nurse* 2007;103:13-16.
- Özbaşaran, F, Taşpınar, A. & Çakmakçı, A. (2002). Hastalar kendilerine bakım verenlerin cinsiyeti konusunda ne düşünüyorlar? *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 5(2):11-17.
- Özbaşaran, F. & Taşpınar, A. (1998). Hemşireler mesleklerine erkek üye alınmasını istiyorlar mı? *Ege Üniv. HYO Derg.*, 14:271-281.
- Sarıtaş, S, Karadağ, M. & Ayar, D. (2007). Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin erkek hemşireyi algılama düzeylerinin değerlendirilmesi. *4. Uluslar arası 11. Ulusal Hemşirelik Kong. Kitabı*. Tübitak, Ankara. ss:223.
- Taşcı, KD. (2007). Kadın doğum servislerinde yatan hastaların erkek hemşireler hakkındaki düşünceleri. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 10(2):12-19.
- Terzioğlu, F. & Taşkın, L. (2008). Kadının toplum-sal cinsiyet rolünün liderlik davranışlarına ve hemşirelik mesleğine yansımaları. *C.Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 12(2):62-67.
- Tezel, A, Akpınar, RB, Yurttaş, A. & Çelebioğlu, A. (2008). Hastalar erkek hemşireleri kabul edecekler mi? *Türkiye Klinikleri J Med Ethics*, 16:13-18.
- Turan, N, Öztürk, A, Kaya, H. & Atabek Aştı, T. (2011). Toplumsal cinsiyet ve hemşirelik. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi*, 4(1):167-173.
- Türk Hemşireler Derneği (2009). *Hemşirelik Kanunu*. [http://www.turkhemsirelerderneği.org.tr /in dex.php?page=wm_hemkan](http://www.turkhemsirelerderneği.org.tr/in dex.php?page=wm_hemkan). (Erişim tarihi:9 Mayıs 2009).
- Ulusoy, MF. & Görgülü, RS. (2001). *Hemşirelik Esasları*. Ankara, 72 TDFO Ltd.Şti., 5. Baskı.
- Ünsal, A, Akalın, İ. & Yılmaz, V. (2010). Farklı meslek çalışanlarının erkek hemşirelere ilişkin görüşleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(1):420-431.
- Yılmaz, M. & Karadağ, G. (2009). Erkek öğrenci hemşireler hemşirelik mesleğini nasıl algılıyor? *12. Ulusal Hemşirelik Kongresi Kongre Kitabı*, Sivas. Alter Yayıncılık Reklamcılık Ltd. Şti. Ankara. ss:147.